

KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI MINISZTERIUM

KÖZÉP-DUNÁNTÚLI KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI
ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG

Ügyszámunk: 2922/2010.

Iktatószámunk: 36559/10

Ügyintézőnk: XXXXXXXXXX

Tárgy: természetvédelmi bírság kiszabása

H A T Á R O Z A T

- 1.0** Az Első Sportmenedzser Iroda Kft-t (1065 Budapest, Podmaniczky u. 14.; KÜJ: 102223556; KSH: 12315095-7311-113-01) védett természeti érték károsítása, elpusztítása és természeti területre vonatkozó előírás megsértésével okozott károsítás miatt

3.493.750 Ft.

(azaz hárommillió-négyszázkilencvenháromezer-hétszázötven forint)

természetvédelmi bírsággal sújtom,

amelyet a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül kell befizetni a Magyar Államkincstárnál vezetett 10029008-01850664 számú számlára.

Az átutalási megbízásra rá kell írni a bírság határozat számát, a bírság megnevezését és jelezni kell, hogy az KÖVICE bevétel.

- 2.0** A bírság késedelmes megfizetése esetén késedelmi pótlék fizetésére köteles. A határidőre be nem fizetett bírságok adók módjára kerülnek behajtásra.
- 3.0** A határozat ellen, annak kézhezvételtől számított 10 munkanapon belül az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőséghez címzett, de a Középdunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségre két példányban benyújtott- 15.000 Ft értékű illetékbélyeggel ellátott - fellebbezéssel lehet élni. A fellebbezést az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség bírálja el. A Főfelügyelőség jelen határozatot helybenhagyhatja, megváltoztathatja vagy megsemmisítheti, avagy a megsemmisítés mellett új eljárásra utasíthat.

Kérjük, hogy válaszukban hivatkozzanak az iktatószámunkra!

Telefon: (22) 514-300

Székesfehérvár, Hosszúsétatér 1.

Telefax: (22) 313-564

Levél cím: 8002 Székesfehérvár Pf.: 137

Honlap: <http://kdtktvf.zoldhatosag.hu>

Ügyfélszolgálat: (22) 514-310

Ügyfélfogadási idő:

Hétfő, Szerda: 9⁰⁰-15⁰⁰

Kedd, Csütörtök, Péntek: 9⁰⁰-12⁰⁰

Indokolás

A Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (a továbbiakban: Felügyelőség) 13685/2008. ügy- és 31511/2009. iktatószámú határozatában 75.900.000 Ft természetvédelmi bírsággal sújtotta az Első Sportmenedzser Iroda Kft-t (a továbbiakban: ESI Kft.).

A határozat ellen a Kft. megbízásából dr. [REDACTED] ügyvéd nyújtott be fellebbezést az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőségre (a továbbiakban: Főfelügyelőség). A Főfelügyelőség 14/3571-4/2009. iktatószámú határozatában az elsőfokú határozatot megsemmisítette és a Felügyelőséget új eljárás lefolytatására utasította.

Előzmények:

Az ESI Kft. 2008. április 24-26. között megrendezte a Central Europe Rally (továbbiakban: CER) elnevezésű tereprally versenyt. Mivel a verseny nyomvonala Natura 2000 hálózatba tartozó területeket érintett, az ESI Kft. előzetesen természetvédelmi hatósági engedély kérelmeket nyújtott be a Felügyelőséghez.

A Felügyelőség a saját illetékességi területén két engedélyt adott ki, amelyek a CER teljes szakaszának meghatározott (kb. 7,33 %-nyi) részletére vonatkoztak. A Felügyelőség engedélyezési hatásköre csak a Natura 2000 hálózat részét képező területekre terjedt ki.

A fentiek alapján a Felügyelőség 5435/2008. ügyszámú és 28717/2008. iktatószámú határozatával feltételekkel engedélyezte a Keleti-Bakony, valamint a Papod és Miklád elnevezésű Natura 2000 területekre vonatkozóan a verseny megrendezését. Ez az engedély csak 2008. április 26-án, rendezvény utolsó napján vált jogerőssé, azaz a verseny megindulásakor jogerős természetvédelmi engedéllyel az ESI Kft nem rendelkezett.

A Dörögdi-medence, valamint az Agár-tető elnevezésű Natura 2000 területekre vonatkozóan 12186/2008. ügyszámú és 33601/2008. iktatószámú határozatában adta ki a Felügyelőség a természetvédelmi hatósági engedélyt a verseny megrendezéséhez. E határozat ellen a Levegő Munkacsoport és a Magyar Természetvédők Szövetsége a törvényes határidőn belül fellebbezést nyújtott be, ezért a verseny megkezdésekor 2008. április 24-én az ESI Kft. jogerős természetvédelmi engedéllyel nem rendelkezett.

A Felügyelőség munkatársai 2008. április 24-én és 25-én helyszíni ellenőrzéseket tartottak a verseny egyes pontjainál a fent hivatkozott engedélyekben leírt természet- és tájvédelmi szempontok figyelembevételével.

A 2008. április 24-én történt helyszíni ellenőrzés alkalmával a Felügyelőség részéről átadásra került a 12186/2008. ügyszámú és 34583/2008. iktatószámú fellebbezésről szóló tájékoztató, amelyet Veszprém- Jutaspusztán a CER irányító-központjában [REDACTED] [REDACTED] (helyi szervező) megbízottja, [REDACTED] versenybiztonsági főnök személyesen átvett. A helyszínelésről egyoldalú jegyzőkönyv készült 13630/2008. ügyszámon és 36190/2008. iktatószámon. A jegyzőkönyv szerint a versenyzők (motorosok, autósok, kamionosok) a kanyarokban nem tudták tartani a kanyaríveket, azokat vagy levágták, vagy a külső íven hagyták el, ezzel összefüggő, ép gyepterületeket szabdaltak fel. A Felügyelőség helyszínelést végző munkatársai a kanyarokban és az egyenes szakaszokon is jelentős kiporzást tapasztaltak.

A 2008. április 25-i helyszíni ellenőrzés Veszprém-Gyulafirátóttól ÉNy-ra, a verseny 14-es rádiópontja térségében történt, amelyről szintén egyoldalú jegyzőkönyv készült 13634/2008. ügyszámon és 36196/2008. iktatószámon. A jegyzőkönyv szerint a 14-es rádiós pont egy visszafordító hajtúkanyar, ahol az oda- és elvezető utakon jelentős mértékű kiporzás volt tapasztalható. A kanyarban az egymást szorosan követő versenyzők egyre kisebb és kisebb ívben

vették be a kanyart, minek következtében elhagyták az eredeti nyomvonalat és szétszabdalták az összefüggő gyepterületet. A következő ellenőrzési ponton ismételtén ezt tapasztalták a Felügyelőség munkatársai. Az elhaladó járművek közötti versenyszünetekben idegen quadosok és motorosok jelentek meg a kijelölt nézői pontokon kívül, akik a versenypályaszakaszokat keresztezve is mozogtak a területen. Ezen eseményről a Felügyelőség helyszínelő munkatársai telefonon azonnal értesítették a szervezőket.

A fent hivatkozott jegyzőkönyvekhez kapcsolódóan a helyszínekről digitális felvételek készültek.

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: rendelet) 8. § (2)-(3) bekezdései pontosan meghatározzák annak a jogszabályi feltételeit, amikor a Felügyelőség a tevékenységet megtiltja vagy korlátozza. A CER kezdetén az engedélyekben foglalt előírások betartása esetén a Felügyelőség biztosítottnak látta, hogy a rendeletben foglalt szabályok teljesülnek, és a terület védelmi céljainak megvalósítását nem akadályozza a verseny.

Az ellenőrzések, jegyzőkönyvben is rögzített megállapításai alapján a Felügyelőség a védett növényfajok egyedeinek károsodását nem állapította meg, tekintettel arra, hogy ehhez különleges szakismeret szükséges. A verseny következményeivel kapcsolatban indított bírságot és tényfeltárási eljárás során a szakértők kirendeléséről, illetve bevonásáról intézkedett a hatóság.

A CER folyamán tartott táj- és természetvédelmi ellenőrzésen tapasztaltak alapján 13685/2008. ügyszámú és 36347/2008. iktatószámú értesítésével a Felügyelőség –*a természetvédelméről szóló 1996. évi LIII. tv. (a továbbiakban: Tvt.) 80. § (1) bek. e) pontja és a természetvédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos szabályokról szóló 33/1997. (II. 20.) Korm. rend.*(a továbbiakban: R.) alapján- természetvédelmi bírság kiszabására irányuló eljárás alá vonta az ESI Kft-t. Az eljárás megindítását indokolta a sportról szóló 2004. évi I. törvény 67. § (3) bekezdése is, mely szerint: „ha a sportrendezvényt nem sportlétesítményben tartják... a szervező köteles ... a környezet és a természet védelmére vonatkozó előírásokat teljesíteni.” A Felügyelőség 43020/2008. iktatószámú végzésével a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságot (továbbiakban BfNPI), 43024/2008. iktatószámú végzésével pedig a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságot (továbbiakban DINPI) rendelte ki szakértőként a működési területeikre vonatkozóan.

A szakértői vélemények lényeges megállapításait az alábbiakban foglalom össze:

- A BfNPI 2903-12/2008. ügyiratszámú (Iktatószámunk: 49669/2008.) szakértői véleménye (zárójelben feltüntetve az idézet helye a szakértői véleményben, az oldalszám megadásával):

A 2008. április 23-26-ig megrendezésre került CER alatt az ún. Várpalotai lőtér és a Tótvázsony-Tapolca közötti területeken - Natura 2000 és a tervezett Natura 2000 területeken - a BfNPI Természetvédelmi Őrszolgálat folyamatosan ellenőrizte a verseny lebonyolítását.

A BfNPI a helyszínelések során megállapította, hogy a Felügyelőség „*előírásait a szervezők és a versenyzők nem tartották be. A verseny során a versenyzők nem maradtak meg a kijelölt utakon. A nézők nemcsak a kijelölt nézői pontokon figyelték a versenyt. A szervezők és a rendezők a nézőket nem koordinálták, a nézők sokszor az értékes dolomitgyepeken tartózkodtak a gépjárműveikkel együtt. ...A versenyzők többször letértek az útnyomvonalról,*” ezért „*jelentős számban pusztultak a védett fajok a területen.*” (2. oldal)

A CER-t követően „*2008. április 28-án és 29-én végzett bejáráson és kárfelmérésen a Natura 2000 területen (Keleti-Bakony, Papod és Miklád) az élőhelyekben végzett pusztítás összesen 7572,8 m²-re „becsülhető, azaz” a Várpalota, 038/1 és a 041/5 hrsz-ú ingatlanokon (Keleti-Bakony) mintegy 3919,8 m² terület pusztult el, míg a Veszprém, 01134 és a 01141 hrsz-ú területen 3653 m² gyeppusztulás történt meg.*” (2. oldal)

A BfNPI megállapította, „*hogy számos helyen letértek az útról és főként a kanyaroknál értékes gyeppusztásokat tettek tönkre a versenyzők*” (2. oldal.) A bejáráson a jelentősebb gyeppusztásokat

GPS készülékkel mérték be. A mérés során nem mérték be a tényleges útnyomot, csak a tönkretett gyepvegetáció területét mérték.

Az ún. Várpalotai lőtér Veszprém megyei szakaszán - Natura 2000 és tervezett Natura 2000 területeken - összesen 41 károsított gyepfoltot vettek fel. A foltok közvetlen közelében talált növényzet alapján véletlenszerű kiválasztás („Random módszer”) szerint állapították meg, hogy a tönkretett területeken voltak-e védett fajok és milyen mennyiségben. A szakértő becslés alapján állapította meg azt, hogy milyen arányban károsodott a terület.

A BfNPI a károsított terület kiterjedését és a károsítás becsült arányait táblázatban foglalta össze és megállapította, hogy *„pontosabb kárbecslések nem végezhetők a területről a verseny előtt és után készített légifotók alapján, mivel a légifotókat nem az előírt paraméterekkel készítették el (a légifényképezés során nem digitális ortokorrigált fotósorozat készült). Éppen ezért a néhány m² területű kisebb foltokat, valamint az általános útszélesedéseket megbízható módon utólag fel sem lehet mérni.”* (2. oldal) A BfNPI tájékoztatott, hogy az ebből keletkezett kár az általuk *„felvett, és bizonyítható természetvédelmi kár többszörösét is kiteheti.”* (2. oldal)

A BfNPI szakértői véleményéhez egyebekben csatolta a fent hivatkozott „Random-módszer” szerint elkészített felmérés eredményét tartalmazó táblázatot, amelyben részletesen felsorolta a becsült védett fajok egyedsűrűsége figyelembevételével megállapított károsítás mértékét.

- A DINPI 1787/1/08. ügyiratszámú (Iktatószámunk: 57250/2008.) szakértői véleménye (zárójelben feltüntetve az idézet helye a szakértői véleményben, az oldalszám megadásával):

„A 2008. április 23-26. között az ún. Várpalotai lőtér területén megrendezésre került CER versenyt a Fejér megyei szakaszon a DINPI Természetvédelmi Őrszolgálat a négy nap során folyamatosan ellenőrizte a Felügyelőség által megküldött határozat alapján.

A helyszínen megállapításra került, hogy a határozat előírásait a szervezők és a versenyzők nem tartották be. A verseny során a versenyzők nem maradtak meg az kijelölt utakon, sőt a szervezők jelentős mértékben eltértek az engedélyben rögzített nyomvonalról. A Fejér megyei szakaszon kijelölt nézői pont nem volt. A szervezők és a rendezőgárda a nézőket nem irányította el a területről, a nézők sokszor az értékes dolomitgyepeken tartózkodtak a gépjárműveikkel együtt.

2008. április 29-én a verseny lezárása után közvetlenül megtörtént a nyomvonal bejárása, hogy a természetvédelmi értékekben esett károk azonnal felmérhetők legyenek. Megállapításra került, hogy számos helyen letértek az útról és főként a kanyaroknál értékes gyepfoltokat tettek tönkre a versenyzők. A rendezők a verseny lezárása után nem gondoskodtak a kihelyezett anyagok teljes körű eltávolításáról. Az irányjelző szalagok – a térségben lezajlott előző autóversenyekhez hasonlóan – szinte kivétel nélkül fennmaradtak a bokrokon, fákön.

A bejárásán a jelentősebb gyepkárosítások GPS készülékkel bemérésre kerültek. A mérés nem érintette a tényleges útnyomot, csak a jelentős mértékben tönkretett gyepvegetáció területe került felmérésre.

A foltok közvetlen közelében talált érintetlen növényzet alapján került megállapításra, hogy a tönkretett területeken voltak-e védett fajok és azoknak mekkora állománya semmisült meg.” (1. oldal)

Az élőhelyek károsításának és a természetvédelmi oltalom alatt álló növényfajok károsításának összegzését a DINPI az alábbiak szerint adta meg:

Isztimér, 0327, 0331 hrsz. (Natura 2000 területek): *„A CER nyomvonala az érintett ingatlanok esetében eltért az engedélyben rögzített nyomvonalról. Az érintett terület nagysága 1600 m².”* (2. oldal)

Bakonykúti, 027/2 hrsz. (Natura 2000 terület): *„A nyomvonal kanyarszakaszában 2500 m² kiterjedésű területen a gyep feltérésre, „felszántásra” került. A károsítás a gyepmez*

felszaggatását jelenti.” (2. oldal) A területen „nagyobb tavaszi hérics állomány helyezkedett el. A kanyart elvétő versenyzők a korrigálás során számos tövet kitapostak, többet a kihordott humuszos anyaggal fedtek el. Ennek során **50 tő tavaszi hérics** károsodott, illetve pusztult el.” (3. oldal)

Isztimér, 0326 hrsz. (Natura 2000 terület): „A kanyar külső részén elsősorban a por- és kőkihullás miatt keletkezett károsodás. Az áthalmozott anyag elfedte a gyepevegetációt, ezzel akadályozza a növényzet fejlődését. A területen előforduló délvidéki árvalányhaj állomány károsodott. A szomszédos területek állományadatait figyelembe véve négyzetméterenként 15 tővel lehet számolni. Mivel a károsított terület nagysága 800 m^2 , a károsított tövek mennyisége 12000 tő.” (3-4. oldal)

Isztimér, 0334/1 hrsz. (Nem Natura 2000 terület): „Engedély nélküli nézői pont területe. A gyepevegetáció állományalkotó növénye a délvidéki árvalányhaj. A területen parkoló autók, a nézők letaposták, több helyen letépték a védett növényt, valamint szemeteltek. A károsított terület nagysága 500 m^2 , a károsított tövek száma 7500 tő.” (5. oldal)

Iszkaszentgyörgy, 0291 hrsz. (Nem Natura 2000 terület): „A kanyart elvétő versenyzők a korrigálás során számos tövet kitapostak, többet a kihordott humuszos anyaggal fedtek el. Ennek során **70 tő tavaszi hérics** károsodott, illetve pusztult el. A pályában meglévő kanyart több versenyző levágta. Ennek során a területen lévő délvidéki árvalányhaj és tavaszi hérics állomány károsodott. A károsított terület nagysága 200 m^2 , a károsított délvidéki árvalányhaj tövek száma 2000 tő, a károsított tavaszi hérics tövek száma **35 tő**.” (7-8. oldal)

Csór, 053 hrsz. (Nem Natura 2000 terület): „Engedély nélküli nézői pont területe. A gyepevegetáció állományalkotó növénye a délvidéki árvalányhaj. A területen parkoló autók, a nézők letaposták, több helyen letépték a védett növényt, valamint itt is szemeteltek. A károsított terület nagysága 200 m^2 , a károsított tövek száma 5000 tő.” (9. oldal)

Bakonykúti, 044 hrsz. (Nem Natura 2000 terület): „A kanyart elvétő versenyzők a korrigálás során számos tövet kitapostak, többet a kihordott humuszos anyaggal fedtek el. Ennek során **100 tő tavaszi hérics** károsodott, illetve pusztult el.” (9. oldal)

A DINPI szakértői értékelése a CER által okozott hatásokról az élőhelyek és a területen előforduló védett növényfajok tekintetében:

1. „Az első károsítási tevékenység a versenyzők által okozott károk. Ez döntően abban nyilvánult meg, hogy a kanyarok nagysebességgel történő megközelítése során a járművek kisodródtak, ezzel a kialakult földút nyomvonalakat sok esetben több méterrel kiszélesítették, kibővítették. ...Több helyen a sekély termőrét, illetve a dolomitmurva kiszórása után felszínre kerülő szálkő kibúvások veszélyeztették a járműveket, ezért az úttal párhuzamosan új nyomvonalat alakítottak ki az érintetlen élőhelyen.” (10. oldal)
2. „A második károsítási tevékenység, ami a CER-hoz köthető a versenyt figyelemmel kísérő nézők tevékenységéből fakad. Mint már bemutatásra került az engedély nélkül a területen tartózkodó nézők, valamint gépjárművek letaposták a védett növényfajokat, a nézők több esetben is gyűjtöttek árvalányhaját.” (11. oldal)

„A CER hatása a verseny után kimutatható hosszútávon is. A járművek által kijárt, feltépett területen a természetes vegetáció vagy teljesen megsemmisült, vagy jelentős mértékben károsodott. A felszaggatott területek potenciális infekciós pontok lehetnek a gyomfajok számára. Innen kiindulva az egyes gyomfajok hosszabb távon is fertőzhetik a körülöttük lévő gyepeket.” (11. oldal)

„A károsított védett növényfajok évelő növények. Közülük 20-25 % esetében valószínűsíthető, hogy az egyedek megmaradnak, az elkövetkező években is szaporodni fognak.” (11. oldal)

Az ügy kivizsgálása, a természeti károk felderítése érdekében a természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól szóló 91/2007. (IV. 26.) Korm.

rendelet alapján 18833/2008. ügyszámom és 55265/2008. iktatószámom kivizsgálást majd kármentesítési eljárást indított a Felügyelőség. Ezt követően a 13685/2008. ügyszámom indított természetvédelmi bírságolási eljárás felfüggesztésre került, mert a kármentesítési eljárás tényfeltárási szakasza alkalmas volt arra, hogy annak keretében az ESI Kft. a károsodás mértékét feltárja, és az esetleges ellenvéleményét bemutassa. Erre vonatkozó szándékát az ESI Kft. észrevétel formájában jelezte a Felügyelőség felé.

A kármentesítési eljárásban a 64961/2008. iktatószámú határozattal az ESI Kft. tényfeltárássra lett kötelezve, amely során benyújtásra került a *2008. április 18-26 között rendezett Közép-Európa Rali keleti-bakonyi szakaszán a természetben okozott károsodás tényfeltárási záródokumentációja* (Készítette: Dr. ██████████ botanikus, környezet- és természetvédelmi szakértő; Szakértői engedély száma: MTESZ Magyar Biológiai Társaság 001/08) című tanulmány.

Dr. ██████████ 4 vizsgálati helyszín esetében vitatta a BfNPI és a DINPI szakértői véleményét, mely szerint a BfNPI által meghatározott 6. és 13. sorszámú helyszíneken, azaz az Öskü 03 hrsz-ú ingatlan esetében, valamint a DINPI által az Isztimér 0326 és a Csór, 053 hrsz-ú ingatlanra megállapított károsodás már nem volt fellelhető.

A 4 helyszín esetében Dr. ██████████ tehát más álláspontot képviselt, mint BfNPI és a DINPI, ezért a vélemények ütköztetése és a tényállás tisztázása érdekében 2009. február 12-én egyeztető tárgyalásra került sor az érintettek részvételével. A tárgyalásról készült 18833/2008. ügyszámú és 12912/2009. iktatószámú jegyzőkönyv szerint BfNPI és a DINPI alapvetően elfogadták a tényfeltárási záródokumentációban foglaltakat.

A rendelkezésre álló információk alapján megállapításra került, hogy a tényállás tisztázása érdekében a bizonyítási eljárás tovább folytatása szükséges. A felügyelőség ezt követően kérte a szakértői vélemények kiegészítését az alábbiak szerint:

A Felügyelőség kérte a szakértői vélemények megalapozásául szolgáló részeredmények megküldését. Kérte továbbá megállapítani, hogy a szakértői véleményekben becsléssel megállapított eszmei érték összegének alsó és felső határa mennyi lehet az alkalmazott módszer alapján.

Szakértői véleményének kiegészítésében a DINPI azt a választ adta, hogy két védett növényfaj esetében állapított meg károsítást, elpusztítást. A tavaszi hérics esetében tételesen leszámolásra kerültek az egyes károsodott egyedek (255 tő). A másik faj, a délvidéki árvalányhaj esetében becsléssel állapította meg a károsodást úgy, hogy a szomszédos területeken, az adott helyszín közvetlen közelében 2-2 db 1 m²-es területen lévő töveket megszámlolta, majd átlagolás után vonatkoztatta a tőszámot a károsított területre. A kért részadatokat megküldték.

A BfNPI az általa korábban alkalmazott módszert mutatta be ismét a kiegészítésben, és megküldte a terepi kárfelemelés másolatát. A részadatok alapján a Felügyelőség megkísérelte pontosítani a nemzeti parkok szakértői véleményében becsléssel megállapított eszmei érték összegének alsó és felső határát. Ezt annak érdekében tette, hogy megállapítható legyen a természetkárosításnak egy adott megbízhatósági szinten az a minimális mértéke, amely bizonyíthatóan bekövetkezett. Azaz a közigazgatási jogi felelősség és az ahhoz rendelt szankció (bírság) mértéke adott valószínűség mellett teljes körűen bizonyított legyen.

A Felügyelőség a fenti adatok birtokában hozta meg a 31511/2009. iktatószámú természetvédelmi bírság kiszabására irányuló határozatát.

Új eljárás lefolytatása:

A Főfelügyelőség az ESI Kft. fellebbezése nyomán, az elsőfokú határozatot megsemmisítette és új eljárás lefolytatására utasította a Felügyelőséget. A Főfelügyelőség döntését különösen az alábbiak szerint indokolta:

„A szakvéleményekből nem állapítható meg egyértelműen, hogy mennyi a károsított és mennyi a veszélyeztetett egyedek száma. A Felügyelőség által alkalmazott becslést a szakvélemények nem támasztották alá egyértelműen. Ez abból is megállapítható, hogy a nemzeti park igazgatóságok szakvéleménye és dr. [REDACTED] által készített tényfeltárási záró dokumentációban leírtak között lényeges eltérés van a károsodás értékét illetően. Fenti indokok miatt a bírság összegének megállapítása jogszerűsége nem ellenőrizhető.

Az új eljárásban a rendelkezésre álló bizonyítékok és esetleges új helyszíni bejárás alapján állapítsa meg a hatóság a ténylegesen károsított, illetve veszélyeztetett fokozottan védett és védett egyedek számát, és az erre vonatkozó bizonyítékokat egyenként jelölje meg. Ahol számítással nem állapítható meg a károsodott tövek száma, ott alkalmazza a terület alapú bírságszámítást.”

A Főfelügyelőség döntése értelmében 2922/2010. ügyszámon a Felügyelőség új eljárást indított, amellyel 11747/2010. iktatószámú levelében értesítette az ügyfeleket.

A Felügyelőség álláspontja szerint az elsőfokú eljárás során a tényállás teljes körű tisztázására sor került (úgy is, hogy külön eljárásban az ESI Kft. mérte fel az általa okozott kár mértékét). A Felügyelőség megítélése szerint az általa alkalmazott becslést a szakértői vélemények és a tényfeltárási záródokumentáció megfelelően alátámasztották, tekintettel arra, hogy a véleménykülönbségek külön egyeztető tárgyalás során ütköztetve lettek és a felek megállapodásra jutottak. A BfNPI és a DINPI képviselői az általuk alkalmazott felmérések módszertanát jól alkalmazhatónak és megbízhatónak minősítették, ennek ellenére –tekintettel arra, hogy megállapításaik zömében becslésen alapultak– a tényfeltárási záródokumentációban foglaltakat elfogadták. A fenti –12919/2009. iktatószámú– jegyzőkönyv tanúsága szerint a felek a károsítás tényét egyik oldalról sem vitatták.

A Felügyelőség a már ismertetett 91/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet szerint lefolytatott eljárásában megállapította a természetben okozott károsodást, amely e jogszabály értelmezése szerint olyan környezetkárosodás, amely fajban, élőhelyben, területben az eredeti állapothoz képest jelentős mértékű kedvezőtlen változást eredményez. A fentiek alapján a Felügyelőség jogerősen előbb beavatkozási terv benyújtására (iktatószámunk: 47542/2009.), majd beavatkozás elvégzésére (iktatószámunk: 106473/2009.) kötelezte az ESI Kft-t, aki a beavatkozás szükségességét nem vitatta.

Megállapítható továbbá, hogy az ESI Kft. által 2008.április 24-26. között megrendezésre került CER óta közel két év telt el és ilyen idő távlatában a veszélyeztetett ill. károsított védett vagy fokozottan védett növények utólagos számlálással történő meghatározása nem lehetséges. A károsodott vagy elpusztított egyedek tőszáma már a verseny megrendezését követő fél év elteltével sem volt meghatározható, ez a magyarázata annak, hogy a Dr. [REDACTED] által készített tényfeltárási záródokumentáció nem új felmérésen, hanem a nemzeti parkok által szolgáltatott adatokon alapult, amelyet a szerző helyenként vitatott, arra hivatkozva, hogy a károsítási pontot nem találta meg, vagy az adott helyen károsításra utaló jelet már nem talált. Ha a helyszínen utólag meg is lehetne határozni pontosan a károsított vagy elpusztított növényegyedek számát, az már nem bizonyítható egyértelműen, hogy a kár a CER során és nem valamely a területet későbbi időpontban érintő tevékenység (pl. honvédségi gyakorlat, vagy valamely illegális beavatkozás) következtében keletkezett.

Jelen eljárás során, a rendelkezésre álló információk birtokában, különösen a nemzeti park igazgatóságok szakértői véleményének és azok kiegészítésének, továbbá a Dr. [REDACTED] által készített tényfeltárási záródokumentációnak a figyelembevételével megállapítottam, hogy a CER lebonyolítása során a rendelet hatálya alá tartozó Natura 2000 területek károsodtak, továbbá védett növényfajok egyedei károsodtak, illetve pusztultak el. A természeti értékek pusztulása azáltal következett be, hogy a CER résztvevői, az engedélyek előírásait (28717/2008. iktatószámú engedély 2.03-2.07, 2.13-2.17, 2.20-2.21 pontjait, 33601/2008. iktatószámú engedély 2.03, 2.05-

2.07, 2.12-2.16, 2.18-2.19 pontjait) megszegték, egyébként letértek a kijelölt utak nyomvonaláról és a nézőközönség a kijelölt nézői pontokon kívüli területeket vett igénybe.

A fentiek alapján a védett növényfajok elpusztítása, károsítása, továbbá Natura 2000 területek károsítása bizonyítottan megvalósult, amely következmény azért állt elő, mivel az ESI Kft. elmulasztotta azon intézkedések megtételét, amelyek biztosították a természeti érték megóvását, ezért a természetvédelmi bírság kiszabása indokolt. A ténylegesen megállapított kár, amely a CER megrendezéséből eredeztethető tevékenység vagy mulasztás következtében állt elő nem tükrözi közvetlenül a kár valódi nagyságát, hiszen a szankció alkalmazásakor csupán a bizonyítottan megvalósult károsítást veheti figyelembe a Felügyelőség. Meg kell azonban jegyezni, hogy a szakértő vélemények a szakmai gyakorlatban széleskörűen elfogadott bizonyítási módszerek alapján lényegesen nagyobb kárt valószínűsítenek, a veszélyeztetett védett fajok számának meghatározására pedig már ki sem térnek. Ez utóbbi megállapítására az eltelt idő távlatában nincs lehetősége a Felügyelőségnek.

Jogszályi háttér, megállapítások

A Tvt. 42. § (1) bekezdés értelmében tilos a védett növényfajok egyedeinek veszélyeztetése, engedély nélküli elpusztítása, károsítása, élőhelyeinek veszélyeztetése, károsítása.

A rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében: „A védett természeti területnek nem minősülő Natura 2000 területeken a természetvédelmi előírások megsértése esetén a Tvt. 80. §-a (1) bekezdésének a) és e) pontjában, (2), (3), (5) és (6) bekezdésében, valamint a külön jogszabályban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.”.

A R. 4. § (2) bekezdése szerint nem alapozható természetvédelmi bírság a Tvt. 80. § (1) bekezdésének a) illetve e) pontjára, ha az abban szabályozott magatartás a Tvt. 80. § (1) bekezdés b)-d) pontokban foglalt következménnyel jár.

A Tvt. 80. § (1) bekezdése értelmében: „Aki tevékenységével vagy mulasztásával

- a) a természet védelmét szolgáló jogszabály, illetve egyedi határozat előírásait megsérti;
- b) a védett természeti értéket jogellenesen veszélyezteti, károsítja, elpusztítja, vagy védett természeti terület állapotát, minőségét jogellenesen veszélyezteti, rongálja, abban kárt okoz természetvédelmi bírságot köteles fizetni.”

A bírság kiszámítása

A természetvédelmi bírság kiszabásakor a R. szabályait kell alkalmazni.

A R. 1. § (1) bekezdés szerint a természetvédelmi bírság alapbírságból vagy - az e rendeletben meghatározott esetekben - az alapbírság és az azt módosító tényezőkhöz hozzárendelt szorzószám szorzatával kiszámított bírságösszegekből áll.

Az alapbírságot jelen esetben részben tőszám alapján, részben terület alapon határoztam meg az alábbi két pontban ismertetettek szerint:

A természetvédelmi alapbírság legmagasabb mértéke:

- A BfNPI és a DINPI eltérő módszereket alkalmaztak a károsított, illetve elpusztított növényegyedek számának meghatározására. Ezek többsége becslésen alapult, azonban a DINPI az elpusztított illetve károsított tavaszi hérics töveket számlálással határozta meg, amelyet fényképekkel is dokumentált. Eszerint 255 db. tavaszi hérics elpusztítása, illetve károsítása állapítható meg.

A R. 2. § (1) bekezdés b) pontja értelmében a természetvédelmi alapbírság legmagasabb mértéke a védett természeti érték jogellenes veszélyeztetése esetében legfeljebb a veszélyeztetett védett természeti értékek összegének pénzben kifejezett értéke, károsítása,

elpusztítása esetében a károsított, elpusztított védett természeti értékek összegének legfeljebb háromszorosa.

A fentiek alapján a természetvédelmi alapbírás legmagasabb mértéke:

$$255 \times 2.000 \times 3 = 1.530.000 \text{ Ft}$$

- Azokon a károsítási pontokon, ahol Natura 2000-es érintettség állapítható meg, és tőszámlálással nem, csupán becsléssel került meghatározásra a károsított vagy elpusztított növényegyedek száma, ott területalapon határoztam meg a természetvédelmi alapbírás legmagasabb összegét. A terület meghatározásakor figyelembe vettem a Dr. [REDACTED] által készített tényfeltárási záródokumentáció megállapításait. Ott, ahol vitatott volt a Natura 2000 terület érintettsége, ott az adott károsítási pont területével nem számoltam. Eszerint: $7572,8 + 1600 = 8372,8 \text{ (m}^2\text{)}$ –en (<1 ha) károsodott Natura 2000-es terület.

A R. 2. § (1) bek. ab) ponja értelmében a természetvédelmi alapbírás legmagasabb mértéke: a természeti területre vonatkozó előírás megsértésével okozott veszélyeztetés vagy károsítás esetében a veszélyeztetett vagy károsított terület nagyság alapján, megkezdett hektáronként veszélyeztetés esetén legfeljebb százezer, károsítás esetén legfeljebb kettőszázezer forint.

A fentiek alapján a természetvédelmi alapbírás legmagasabb mértéke:

$$1 \times 200.000 = 200.000 \text{ (Ft)}$$

A fentieket összegezve a **természetvédelmi alapbírás legmagasabb mértéke** (A max.):

$$200.000 + 1.530.000 = \mathbf{1.730.000 \text{ (Ft)}}$$

A R. 1. § (2) bekezdése szerint az alapbírás legkisebb összege a 2. §-ban meghatározott legnagyobb alapbírás összegének a fele, illetve védett természeti érték veszélyeztetése, károsítása esetében a pénzben kifejezett érték vagy értékek összegének a fele.

Ennek megfelelően az alapbírás legkisebb összege:

- az elpusztított illetve károsított tavaszi hérics tövek esetében:

$$255 \times 2.000 / 2 = 255.000 \text{ (Ft)}$$

- a területalapú számítás esetében:

$$200.000 / 2 = 100.000 \text{ (Ft)}$$

A fentieket összegezve a **természetvédelmi alapbírás legkisebb mértéke** (A min.):

$$255.000 + 100.000 = \mathbf{355.000 \text{ (Ft)}}$$

Az alapbírás összegének meghatározásakor mérlegeltem a R. 5. § (1) bekezdésében felsorolt szempontokat.

Súlyosbító körülményként értékeltem az a) pontot, mivel a jogsértő magatartás veszélyessége, károsító hatása és a keletkezett kár összege –a védett természeti értékek pusztulása miatt- jelentős.

Enyhítő körülményként értékeltem a b), c) és d) pontokat, mivel:

Annak ellenére, hogy a tevékenység több tájegység területét érintette, a károsító hatás nem komplexen az egész területen összefüggően jelentkezett.

A szakértői vélemények, a Felügyelőség rendelkezésére álló információk és az ESI Kft nyilatkozata szerint a károsodás helyreállítható és ennek érdekében az ESI Kft. jelezte is együttműködési szándékát a kármentesítés végrehajtása érdekében.

A Felügyelőség álláspontja szerint a bírság összege visszatartó erővel bír a további jogsértések elkerülése érdekében.

A fent felsorolt körülmények alapján a Felügyelőség nem tartotta szükségesnek, hogy a maximumban állapítsa meg az alpbírság összegét. Így a megállapítható minimális és maximális alpbírság összegének középértékénél kisebb összegben:

$$A \text{ min.} + [1/4 \times (A \text{ max.} - A \text{ min.})] = 698.750 \text{ Ft-ban}$$

határoztam meg a természetvédelmi alpbírság összegét.

A R. 5. § (2) bekezdése alapján az alpbírság meghatározását követően az e rendelet alapján előírt módosító tényezők szorzószámával az alpbírságot meg kell szorozni.

A R. 3. § c) pontja alapján a 2. §-ban meghatározott károsítás, elpusztítás esetében 5-ös szorzószámmal kell az alpbírságot megszorozni, így

$$\text{bírság} = 5 \times 698.750 = \mathbf{3.493.750 \text{ (Ft)}}$$

A Tvt. 80. § (2) bekezdése alapján a bírságot a Felügyelőség szabja ki.

Az ügyintézési határidő leteltének napja: 2010. május hónap 5. napja. A Felügyelőség a jelen határozat postára adásával az ügyintézést lezárta, az ügyintézési határidőt megtartottnak tekinti.

A rendelkező részben megállapított bírság késedelmes megfizetése esetén a Ket. 138. § (1) bekezdés a) pontja alapján **késedelmi pótlék** fizetési kötelezettség áll fenn, mely kötelezettségre határozatom rendelkező részében figyelmeztettem. A Ket. 138. § (3) bekezdése szerint a késedelmi pótlék mértéke minden naptári nap után a felszámítás időpontjában érvényes jegybanki alapkamat kétszeresének 365-öd része. A Ket. 138. § (4) bekezdése szerint a késedelmi pótléket pénzfizetési kötelezettség esetén a teljesítési határidő utolsó napját követő naptól a teljesítés napjáig terjedő időszakra, részleges teljesítés esetén a hátralékra kell felszámítani.

Tájékoztatom, hogy a jelenleg érvényes jegybanki alapkamat alapján a természetvédelmi bírság késedelmi pótlékának napi mértéke kerekítve 1.052,9 Ft.

Jogorvoslati lehetőséget a Tvt. 75. §-a és Ket. 98. § (1) bekezdése alapján biztosítottam.

A fellebbezés illetékét az *illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény* 29.§ (2) bekezdése valamint a törvény mellékletének XIII. fejezete 2. d) pontjában foglaltak alapján állapítottam meg.

Tájékoztatom az érintetteket, hogy fellebbezés hiányában a határozat a kézhezvételétől számított 10 munkanap elteltével külön értesítés nélkül jogerőre emelkedik.

A Felügyelőség hatáskörét és illetékességét a 347/2006. (XII.23.) Korm. rendelet állapítja meg.

A 7/2000. (V. 18.) KöM rendelet szerint jelen határozat hatósági nyilvántartásba vételéről intézkedtem.

Székesfehérvár, 2010. április 20.

igazgató

Kapják:

1. Első Magyar Sportmenedzser Iroda Kft., 1065 Budapest, Podmaniczky u. 14. + **tv.**
2. ██████████ Ügyvédi Iroda (dr. ██████████ ügyvéd), 1054 Budapest, ██████████
IV. 17. + **tv.**
3. Honvédelmi Minisztérium Infrastrukturális Ügynökség, 1476 Budapest, Pf.: 246. + **tv.**
4. Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság, 1525 Budapest, Pf.: 86. + **tv.**
5. Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság, 8229 Csopak, Kossuth u. 16. + **tv.**
6. Reflex Környezetvédő Egyesület, 9024 Győr, Bartók B. u. 7. + **tv.**
7. Irattár

Jogerő után:

8. Veszprém Megyei Főügyészség, e-mail
9. Fejér Megyei Főügyészség, e-mail
10. KDT KTVF Hatósági nyilvántartás